

Název vzdělávacího materiálu: Perský záliv a Arabský poloostrov.

Autor: Mgr. Martin Kovačka

Předmět: Zeměpis

Ročník: 9.

Tematický celek: Geografie Asie

Stručný popis aktivity: Zápis a studijní materiál pro oblast Perského zálivu a Arabského poloostrova.

Časová náročnost: 45 min

Metodické poznámky:

Materiál slouží k osvojení a zapamatování učiva.

Materiál lze využít jako zápis po výkladu nebo materiál rozdat žákům před výkladem, během výkladu si žáci v textu podtrhávají a dopisují vlastní poznámky.

Ověření: 21. 9. 2011

Bahrajn (hl.m. Manáma)

Rozloha: 691 km²

Obyvatelstvo: 565 000

Přírodní podmínky:

- ostrovní stát v Perském zálivu
- hlavní ostrov je s ostatními a Saudskou Arábií spojen mosty a umělými hrázemi
- minimální množství srážek spadne v mírných zimách

Historie:

- již 3000 př.n.l. byl Bahrajn vzkvétající obchodní centrum
- 7. stol. se stal součástí Arabské islámské říše
- 16. – 18. stol. – byl ovládán Portugalci a později Peršany
- 19. stol. – přechází pod britskou nadvládu
- 1971 – nezávislost
- DNES: - Bahrajn je absolutní monarchie (emirát), původní Bahrajnci tvoří jen polovinu obyvatel, zbytek jsou přistěhovalci a zahraniční dělníci

Hospodářství:

- ekonomika Bahrajnu je založena na těžbě a zpracování ropy a zemního plynu
- zemědělsky soběstačná je země v produkci ovoce a zeleniny
- voda se získává s podzemních pramenů a odsolováním moře
- důležitý je rybolov a lov perel

- moderní země s fungující moderní infrastrukturou
- bezplatné zdravotnictví a školství

Katar (hl.m. Dauhá)

Rozloha: 11 427 km²

Obyvatelstvo: 545 000

Přírodní podmínky:

- země leží na poloostrově v Perském zálivu
- většinu území pokrývá poušť, místy solná jezera a bažiny
- S – lemován korálovými útesy
- podnebí je horké a suché

Historie:

- 1916 – pod nadvládu Britů
- 1939 – objevena ropa
- 1971 – stažení Britů, Katar odmítl stát se součástí Spojených arabských emirátů a stal se samostatným nezávislým emirátem (monarchií)
- DNES: - vládne emír, do jehož rodiny patří 40% původních obyvatel, náboženství je islám, ale islámské právo platí jen pro původní obyvatele

Hospodářství:

- ekonomika Kataru je založena na těžbě a zpracování ropy a zemního plynu (85% vývozu)
- těží se také vápenec
- voda se získává odsolováním moře
- většinu potravin musí země dovážet, ale pěstuje se ovoce a zelenina
- důležitý je rybolov, lov perel a chov drůbeže
- Katar je důležitým bankovním centrem

- moderní země s fungující moderní infrastrukturou
- bezplatné zdravotnictví a školství pro všechny původní obyvatele

Spojené arabské emiráty (hl.m. Abú Zabí)

Rozloha: 77 700 km²

Obyvatelstvo: 1 865 000

Přírodní podmínky:

- většinu území pokrývá poušť (Rub al-Chálí)
- pobřeží je lemováno korálovými ostrůvky
- podnebí je tropické a suché, pravidelné písečné bouře

Historie:

- 7. stol. příchod Arabů
- od 13. stol. soupeřily o toto území Persie, Turecko, Portugalsko a Omán
- 19. stol. – Britové zde zakládají vojenskou základnu zaměřenou proti pirátům, kterých bylo v této oblasti velké množství
- 1971 – získává 7 emirátů nezávislost a zakládají společně federaci SAE
- DNES: - žije zde více přistěhovalců než původních obyvatel, všechny emiráty jsou absolutní monarchií, nejznámější ze sedmi emirátů je Dubaj

Hospodářství:

- od objevení ropy ve 20. stol. se území rychle rozvíjí – dnes jeden z nejbohatších států světa
- zemědělství využívá asi 0,5% území (datle), k pěstování zeleniny se využívá hydroponie
- lov ryb a perel
- těžba mramoru
- velké příjmy také přináší banky a jiné finanční služby

- je zde zaměstnáno mnoho zahraničních odborníků
- pozemky si zde kupují bohatí lidé z celého světa
- je zde pořádáno mnoho celosvětově významných sportovních akcí

Saúdská Arábie (hl.m. Rijád)

Rozloha: 2 240 000 km²
Obyvatelstvo: 18 050 000

Přírodní podmínky:

- země zabírá většinu Arabského poloostrova, má 3000 km dlouhé pobřeží
- většina země je plochá tabule klesající směrem na východ
- pobřeží Rudého moře lemuje pohoří
- většinu území pokrývají pouště a neexistují zde trvalé řeky
- podnebí je suché a teplé, ale v zimě mohou ve vnitrozemí klesat teploty až pod 0°C
- v oázách rostou palmy datlové

Historie:

- v roce 622 měl obchodník Muhammad z města Mekka božské vnuknutí, přesídlil do města Medína a zde založil nové náboženství islám
  - v 10. – 13. stol. se Arabská říše rozpadla na menší celky
  - 16. stol. Arábii ovládla Osmanská říše (Turci)
  - od 19. stol. – bojuje rod Saúdovců o nadvládu nad tímto územím a nezávislost, tu definitivně získávají v roce 1932
  - rozvoj těžby ropy prohluboval a prohlubuje spolupráci s USA
- DNES – vládne Saúdský král, politické strany jsou zakázány, téměř veškerá moc v zemi je soustředěna v rukou rodiny Saúdů

Hospodářství:

- ekonomika je založena na těžbě ropy (Saúdská Arábie vlastní ¼ zásob ropy na světě)
- zemědělství dostává velké státní dotace, hlavně na zavlažování, aby se snížila závislost na dovozu potravin – datle, ječmen, ovoce, zelenina, banány, víno
- těžba zlata a stavebních materiálů
- elektřinu vyrábí elektrárny spalující ropu

- lékařská péče je zdarma pro všechny občany, ale i pro poutníky směřující na posvátná muslimská místa
- vzdělání je bezplatné, ale ne povinné
- práva žen jsou značně omezena, ale stále se zlepšují
- posvátné místo všech muslimů na světě Mekka

Jemen (hl.m. San‘á)

Rozloha: 472 099 km²
Obyvatelstvo: 13 000 000

Přírodní podmínky:

- povrch země je rovinatý, Z – hory a náhorní plošina
- velkou část území pokrývají pouště s občasnými toky (vádí)
- tropické a suché podnebí, výjimku z pohledu srážek tvoří hory

Historie:

- 16. – 17. stol. nadvláda Osmanské říše
- od 19. stol. – ovládali jih Britové
- od 70. let 20. stol. mezi sebou bojovala jižní a severní část Jemenu, ke sjednocení došlo až v roce 1990
- DNES: - Jemen je republika s mnoha politickými stranami, ¾ obyvatel žijí na venkově

Hospodářství:

- zemědělství zaměstnává asi ½ obyvatel – pšenice, proso, brambory, melouny, banány
- významný je rybolov
- od 80. let se těží ropa, ale také soli a fosfáty

- zdravotnictví, školství a sociální systém je na velmi nízké úrovni

Omán (hl.m. Maskat)

Rozloha: 300 000 km²

Obyvatelstvo: 2 000 000

Přírodní podmínky:

- SV – hory
- pobřeží – úzká úrodná nížina
- k Ománu patří také malé území u Hormuzského průlivu (vjezd do Perského zálivu)
- velká část území jsou pouště
- podnebí je tropické suché

Historie:

- přístav Maskat byl velkým obchodním centrem již v 5. stol. př.n.l.
- 7. století – příchod Arabů, kteří přinesli islám
- od 12. – 16. stol. – zde existuje království, které je námořní a obchodní velmocí, nakonec je ale vydrancováno Portugalci
- od 18. stol. – Omán spolupracuje s Británií
- 1971 – země získala úplnou nezávislost
- DNES: - Omán je absolutní monarchií v čele stojí sultán

Hospodářství:

- těžba ropy, zemního plynu, zlata, stříbra a mědi
- zemědělství je soběstačné a společně s rybolovem zaměstnává asi 1/4 obyvatel
- chov koz

- od roku 1970 se zlepšuje zdravotnictví a školství, přesto je stále 1/2 obyvatel negramotných